

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології
Філологічний факультет
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»
Кафедра романо-германської філології**

МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**25 травня 2022 р.
м. Полтава**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології
Філологічний факультет
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»
Кафедра романо-германської філології**

МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

25 травня 2022 р., м. Полтава

Полтава
2022

Редакційна колегія:

Шаравара Тамара, проректор з науково-педагогічної роботи і перспективного розвитку Полтавського державного аграрного університету, доктор історичних наук, професор, голова редакційної колегії;

Дорогань-Писаренко Людмила, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавського державного аграрного університету, кандидат економічних наук, професор;

Сизоненко Наталія, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філологічних наук, доцент;

Дедушно Алла, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філологічних наук, доцент;

Матвієнко Леся, старший викладач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат педагогічних наук;

Мокляк Оксана, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філологічних наук.

Затверджено до друку вченою радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 7 від 03.05.2022 р.).

УДК 81 : Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. 008 : 316.74 М 74 матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 25 травня 2022 р.). Полтава : ПДАУ, 2022. 286 с.

До збірника ввійшли тези доповідей докторів, кандидатів наук, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів, подані до організаційного комітету III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика».

У збірнику висвітлено актуальні проблеми репрезентації національно-мовної картини світу; діалогу національних культур (лінгвокультурологічний, лінгвокогнітивний, етнолінгвістичний та літературознавчий аспекти); соціокультурної та психологічної парадигми міжкультурного спілкування, теорії та практики перекладу в контексті міжкультурної комунікації; представлено інноваційні технології викладання української та іноземних мов.

Для науковців, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти ступенів вищої освіти бакалавр, магістр.

Тексти доповідей публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів, наведені факти та статистичні дані відповідають автори, а також наукові керівники (для студентів та аспірантів).

© ПДАУ, 2022

© Автори статей, 2022

ЗМІСТ

**I. НАЦІОНАЛЬНО-МОВНІ КАРТИНИ СВІТУ: ВЕРБАЛЬНА І
НЕВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ**

- Березняк Вікторія**
ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЛЬГЕЛЬМА ФОН
ГУМБОЛЬДТА 14
- Воловик Лариса, Ісай Валерія**
АСПЕКТИ ТА ШЛЯХИ ДОСЛІДЖЕННЯ СЛОВОТВОРЕННЯ І
ТЕРМІНОТВОРЕННЯ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ 16
- Воскобойник Валентина**
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ 19
- Галицька Олена**
ЄВРОПЕЇЗМИ В СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМУ МЕДІЙНОМУ
ДИСКУРСІ 22
- Гнідець Максим**
МОВА ЯК ОСНОВНИЙ СКЛАДНИК КУЛЬТУРИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 25
- Гончаренко Софія**
РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІОЛІНГВІСТИКИ 28
- Горбенко Євгенія, Іотова Ірина**
СПЕЦИФІКА НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В АРАБСЬКІЙ
КУЛЬТУРІ 32
- Дедушно Алла, Шаравара Тамара**
ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ МОВЛЕННЄВИХ
АКТІВ ЗАКЛАДУ 34

- Дейна Людмила**
«Я-ОБРАЗ» ЯК УОСОБЛЕННЯ ЦІННІСНОГО ВИМІРУ МОВНОЇ
КАРТИНИ СВІТУ ЩОДЕННИКАРЯ 37
- Залужна Ольга, Кривенька Аліна**
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ
ВЖИВАННЯ ОЦІННОЇ ЛЕКСИКИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ОБРАЗІВ
ПЕРСОНАЖІВ У СУЧАСНІЙ ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ (НА
МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Б. БРУКСА «БОНІ ТА КЛАЙД: ІСТОРІЯ
КОХАННЯ») 41
- Ковальчук Єлизавета**
DIE SPRECHAKTE DER ZURÜCKWEISUNG IM ROMAN «DER
PROZESS» VON FRANZ KAFKA 44
- Куліченко Алла**
ТІЛО ЛЮДИНИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ 48
- Ланова Ірина**
КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ СУЧАСНИХ ЗМІ 50
- Лукаш Наталія**
СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНІ ФУНКЦІЇ ПОРІВНЯЛЬНИХ ЗВОРОТІВ
У РЕЧЕННЯХ ІЗ ПРЕДИКАТАМИ КІЛЬКОСТІ 53
- Матвєєва Наталя**
ДВОМОВНІСТЬ У КОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРІ КИЄВА 56
- Мізіна Ольга**
ВИКОРИСТАННЯ НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ СПІЛКУВАННЯ В
РОБОТІ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ 60
- Павлюк Олена**
ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ОПОЗИЦІЇ «СВОЇ – ЧУЖІ» В ПОВІСТІ
А. ГАВАЛЬДА L'ÉCHARRÉE BELLE 64
- Полових Анна-Марія**
МЕХАНІЗМИ ПРОДУКУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ
ЯВИЩ COVID-19 У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ 68

Савицька Тетяна, Маджар Наталія ІНТОНАЦІЙНА ВИРАЗНІСТЬ ПЕДАГОГА ЯК ЗАСІБ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ	71
Свинаренко Наталія, Добрунова Людмила ПРО ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ГУМАНІТАРНУ СПІВПРАЦЮ	75
Сизоненко Наталія НОВІ МЕНЮОНІМИ В ЗАКЛАДАХ ХАРЧУВАННЯ М. ПОЛТАВИ: МОТИВИ НОМІНАЦІЙ	79
Царьова Ірина ДИСКУРС ВІЙНИ: ВЖИВАННЯ ЛЕКСЕМИ <i>ВІЙСЬКОВИЙ</i>	83
Юрковська Майя ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО ЕФЕКТУ В ГЕТЕРОГЕННИХ ТЕКСТАХ АНГЛОМОВНИХ АНІМАЦІЙНИХ КОМЕДІЙ НА ОСНОВІ ВЗАЄМОДІЇ ВЕРБАЛЬНИХ ТА НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ	85
Яковлюк Христина THE VALUE OF INDIVIDUAL PREFERENCES IN A PROCESS OF CONTEXT-FREE MEANING PREDICTABILITY	87
II. ДІАЛОГ НАЦІОНАЛЬНИХ КУЛЬТУР: ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ, ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ, ЕТНОЛІНГВІСТИЧНИЙ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ АСПЕКТИ	
Богиня Лариса, Кушпіль Наталія, Овчаренко Оксана УРАХУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ У ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	92
Вечерок Ольга, Трусова Людмила, Скальська Світлана ВПЛИВ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ НА РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ МАРОККО	96

Дядченко Ганна УРАХУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ПРЕДСТАВНИКІВ РІЗНИХ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ СПІЛЬНОТ У ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ	99
Kobzar Iuliia, Mokliak Oksana SATIRE IN DER LYRIK VON JURA SOYFER	102
Купенко Олександра LINGUISTIC MEANS OF GENDER EXPRESSION IN ENGLISH	105
Малик Валентина МОЖЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	108
Мандрика Ярина ОМОНІМІЯ В ЛЕКСИЧНІЙ МІКРОСИСТЕМІ «ФАУНА» СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	112
Мелешко Анастасія ПРАКТИЧНЕ ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВО ПОЛТАВЦЯ ВОЛОДИМИРА СТЕПАНЮКА	115
Мелешко Віра МИСТЕЦЬКА ПРЕСА ЯК ОДИН ІЗ СЕГМЕНТІВ СУЧАСНОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ	119
Rakhno Mykhailo, Ruslana Shramko PARTICIPLE II / VERBOID AS A VERBAL REALIZER OF SUBJECT STATE AND ATTITUDE PREDICATE IN THE NATIONAL LINGUAL WORLD-IMAGE OF THE BRITISH AND THE UKRAINIANS (BASED ON JANE AUSTEN'S NOVELS)	122
Савицька Тетяна, Мікос Ірина РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	125

Склярова Ірина
ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРУ ПРИКМЕТНИКІВ У НІМЕЦЬКІЙ
МОВІ 129

Тарасова Наталія
СИМВОЛИ ТРАГІЧНОГО В РОМАНІ ЖОЗЕФА БЕДЬЄ «ТРИСТАН ТА
ІЗОЛЬДА» 133

Тюріна Каріна
ТРАКТУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ОСКАРА УАЙЛЬДА В
КОНТЕКСТІ РОМАНУ «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ» 137

Шевченко Дарина
СЕМАНТИКО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИСЛОВЛЮВАНЬ ЗІ
ЗНАЧЕННЯМ ПОДЯКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ 141

ІІІ. СОЦІОКУЛЬТУРНА ТА ПСИХОЛОГІЧНА ПАРАДИГМИ МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ

Владимирова Валентина, Шевченко Олена
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ
БІЛІНГВАЛЬНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ В УМОВАХ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР 145

Ільченко Алла
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В
ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ 149

Красота Олена
ПАМ'ЯТЬ ТА ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТИ
ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ 152

Максименко Надія
ЕЛЕМЕНТИ ПРОГРАМИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ АДАПТАЦІЇ
ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ 156

Matviienko Lesia

LINGUISTIC CHARACTERISTICS OF DIPLOMATIC DOCUMENTS OF THE UNITED NATIONS 159

Мацькевич Вікторія, Ленчук Тетяна

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН 161

Нагачевська Світлана

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНИ ЗДОБУВАЧАМ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ, ЩО НАВЧАЮТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ 164

Silchuk Olesia, Mehmet Ersin Birsen

FORMATION OF MULTICULTURAL VALUES OF TOURISM STUDENTS IN THE PROCESS OF VOCATIONAL TRAINING OF ISKENDERUN TECHNICAL UNIVERSITY 167

Stepanov Andriy, Lisna Tetiana

KOMMUNIKATIVE SOZIOLINGUISTISCHE KOMPETENZ IM FREMDSPRACHENUNTERRICHT ALS MITTEL DER INTERKULTURELLEN KOMMUNIKATION 170

Хоренко Володимир, Царьова Ірина

CURRENT ISSUES OF COMMUNICATION DEVELOPMENT IN THE PROFESSIONAL ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES: THE 21ST CENTURY 174

Цар Іванна

МОВНА БІОГРАФІЯ ЄЗИДКИ-КИЯНКИ ЯК ПРИКЛАД МОВНОЇ АДАПТАЦІЇ ПОЛІЛІНГВА В УКРАЇНІ 178

IV. ПЕРЕКЛАД У КОНТЕКСТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Бандолько Катерина

ЕМФАТИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ ВИГУКУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД 183

- Галицька Олена, Микулинець Ольга**
ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМІВ У СУЧАСНОМУ
НІМЕЦЬКОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ **186**
- Данилюк Людмила, Торба Оксана**
ВЖИВАННЯ АБРЕВІАТУР У СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ
СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ **189**
- Заливчий Ігор**
APPLICATION OF ELEMENTS OF DISTANCE LEARNING IN
PREPARATION OF FUTURE TRANSLATORS **192**
- Івахненко Антоніна**
ВІДТВОРЕННЯ В ПЕРЕКЛАДІ ДІАЛЕКТИЧНОГО МОВЛЕННЯ (НА
ПРИКЛАДІ «ПРИГОД ТОМА СОЙЄРА») **194**
- Колесник Олександра**
ТРУДНОЩІ ПІД ЧАС УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ **197**
- Король Лариса**
МІЖКУЛЬТУРНІ АКЦЕНТИ БІОГРАФІЧНОЇ САМОРЕФЛЕКСІЇ
ПЕРЕКЛАДАЧА ІВАНА БАБИЧА **200**
- Лоза Яна**
OVERCOMING LINGUISTIC AND CROSS-CULTURAL BOUNDS IN
THE TRANSLATION OF HUMOUR **204**
- Michalik Martyna, Matviienko Lesia**
FEATURES OF THE TRANSLATION OF ACCOUNTING TEXTS **207**
- Панченко Олена**
ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ РЕАЛІЙ У
ПЕРЕКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЮ **209**
- Перова Світлана**
СТАН ВІТЧИЗНЯНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО І
ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ ПЕРЕКЛАДАЧІВ **213**

Рябокінь Наталія

ВЖИВАННЯ АБРЕВІАТУР У СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ 217

Травіна Анастасія

ШЛЯХИ ПЕРЕДАЧІ ІДІОСТИЛЮ АВТОРА В ПЕРЕКЛАДІ 220

V. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНОЇ МОВ

Борщовецька Валентина

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З
ОБОВ'ЯЗКОВОГО КОМПОНЕНТА «ПРАКТИЧНА ФОНЕТИКА
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ» 224

Варнавська Інна

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ І ФАКТОРИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ
НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 226

Грицкевич Поліна

НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ, ВИКОРИСТОВУЮЧИ МЕТОД
СУГЕСТИВНОГО ВІДКРИТТЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДІЛОВОЇ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ 230

Кулішенко Людмила

КРАЄЗНАВЧІ ЕЛЕМЕНТИ У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК
ІНОЗЕМНОЇ 232

Лещенко Тетяна, Жовнір Марина, Юфименко Вікторія

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ТЕКСТІВ У
КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В МЕДИЧНОМУ ЗВО 234

Лоза Яна

РОЗВИТОК МЕТОДОЛОГІЧНОГО НАВЧАННЯ МОВОЗНАВЧИХ
ДИСЦИПЛІН У ХХІ СТОЛІТТІ 238

Луньова Тетяна

ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ ПЛАТФОРМИ TED TALKS ДЛЯ
ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІНГВІСТИЧНА АНТРОПОЛОГІЯ»
ЗА МЕТОДОЛОГІЄЮ CLIL

242

Liulka Viktoriia, Dedukhno Alla

THE USE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES AS AN
INNOVATIVE APPROACH TO THE TEACHING OF FOREIGN
LANGUAGES

245

Островська Карина

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

248

Перебийніс Юлія

ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ
ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАВОНАВЦІВ ДО ІНШОМОВНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ НА ПРОФЕСІЙНУ ТЕМАТИКУ

250

Полєжаєв Юрій

РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК ЗАСОБАМИ ТРЕВЕЛ-
МЕДІАТЕКСТУ

254

Савенкова Олена

СКЛАДНІ ІМЕННИКИ В НІМЕЦЬКІЙ МОВИ ТА СПОСОБИ ЇХ
ПЕРЕКЛАДУ В ТЕКСТАХ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ

256

Сосой Галина, Дейнека Світлана

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ
ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

259

Токуєва Наталія

ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ (ПЕРЕДВИЩА ОСВІТА)

263

Хом'якова Ольга, Нечипоренко Світлана

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ЕКСКУРСІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ ЯК ІНОЗЕМНИХ

267

Черновалюк Ірина

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

272

Шаравара Тамара, Рева Ірина

МЕТОДОЛОГІЧНІ РІВНІ НАВЧАННЯ В ЛІНГВІСТИЧНИХ І
ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИХ АСПЕКТАХ

276

Шевченко Олена, Владимірова Валентина

РОЛЬОВІ ІГРИ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК
ІНОЗЕМНОЇ

281

8. Равен Дж. Компетентность в современном обществе. Москва : Когито-Центр, 2002. 396 с.

9. Сафонова В. В. Коммуникативная компетенция: современные подходы к многоуровневому описанию в методических целях. О чем спорят в языковой педагогике. Москва : Еврошкола, 2004. 236 с.

10. Hamers J., Blanc M. Bilinguality and bilingualism. Cambridge, UK : Cambridge University Press, 1989. 134 p.

**Алла Ільченко,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Полтавський державний аграрний університет**

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Висока комунікативна активність особистості, вміння орієнтуватися в новітніх засобах соціальної комунікації, розумно оцінювати та використовувати їх, бути медіа-освіченим, мобільним у професійній діяльності, прагнення до самовдосконалення та постійного особистісного й професійного розвитку є важливими характеристиками сучасного фахівця будь-якої галузі. Тому питання формування комунікативних умінь і навичок у процесі фахової підготовки здобувачів вищої освіти не втрачає своєї актуальності. Особливого значення для майбутнього професіонала набуває міжкультурна комунікація, що сприяє формуванню соціальної та професійно-комунікативної компетентностей, розвиває навички спілкування з представниками різних культур, націй на соціальному, академічному, професійному рівнях.

Проблемі формування комунікативних умінь і навичок під час навчання значну увагу приділяли А. Багмут, В. Белінський, В. Беломорець, М. Бунаков, М. Вашуленко, Т. Ладиженська, К. Ушинський, О. Хорошковська та ін. Питання

міжкультурного спілкування висвітлені в наукових дослідженнях З. Гасанова, О. Жорнової, В. Заслуженюк, І. Калисецької, Л. Кузнецової, С. Кучеряна, О. Лалак, В. Мірошниченка, С. Ніето, Т. Петрової, Н. Приходько, Т. Рюлькера та ін. Соціально-психологічні особливості успішної міжкультурної комунікації розкриваються у працях відомих педагогів і психологів: В. Аксьонової, І. Ковалинської, Т. Колбіної, О. Леонтовича та ін. [1].

Науковці зазначають, що міжкультурна комунікація – це складне, багатогранне, комплексне явище, що включає різноманітні напрями й форми спілкування між окремими індивідами, групами, державами, які належать до різних культур; це така форма комунікації, у ході якої відбувається не лише обмін інформацією, а й культурними цінностями, традиціями, звичаями різних культур та мов [1]. Міжкультурна комунікація, на думку сучасних дослідників, включає:

- знання і дотримання норм, правил, принципів комунікативної поведінки в іншому соціокультурному середовищі, бажання й уміння переводити їх у площину міжкультурних відносин;
- високий розвиток гнучкого етнополітичного мислення, розуміння потреб і можливостей представників різних культур і народів;
- вивчення культури носіїв мови, їх способу життя, національного характеру та менталітету;
- усвідомлення відмінностей самого партнера по спілкуванню, а також відмінностей його мотивацій, інтенцій, фонових знань, коду (мови, жестикуляції, символіки, умовних знаків, тощо);
- уміння попереджати та усувати міжкультурні непорозуміння, якщо такі мають місце;
- розвиток специфічних індивідуально-психологічних якостей особистості, таких як: толерантне ставлення до інших культур, здатність до емпатії та самооцінки оволодіння власними емоціями, демонстрація поважливого ставлення та уваги до людей різних національностей, їх звичаїв, традицій тощо [1; 3].

Формування міжкультурної комунікації у студентів закладів вищої освіти залишається пріоритетним у процесі їх професійної підготовки і можливе при вивченні соціально-гуманітарних дисциплін, таких як: «Етика та естетика», «Етика ділового спілкування», «Психологія спілкування», «Ділова іноземна мова», «Міжкультурна комунікація» та ін. Зміст навчальних дисциплін має бути спрямований на:

1) пізнавальний розвиток – знання особливостей міжкультурної комунікації, уміння самостійно здобувати, аналізувати інформацію при плануванні та реалізації власної діяльності в різних життєвих та професійних ситуаціях, уміло її використовувати, інтерпретувати, оцінювати, презентувати;

2) морально-демократичний та етичний розвиток – формування інформаційного світогляду особистості, культури, використання механізмів і засобів, які сприяють самовираженню, самореалізації, саморозвитку, саморегуляції, самовихованню, людяності для безпечної взаємодії з людьми різних народів, природою, соціумом;

3) психологічно-соціальний розвиток – розуміння впливу комунікації на різні категорії населення та соціальні групи суспільства, різні культури, уміння самостійно й активно організовувати роботу з ними, керувати власними емоціями;

4) комунікативний розвиток – здатність будувати ефективне спілкування, подавати інформацію, коректно висловлювати власну позицію в діалозі та в публічному виступі з повагою до етнічних, професійних, особистісних та інших людських цінностей [2, с. 49].

Якісне засвоєння знань міжкультурної комунікації здобувачами вищої освіти можливе завдяки оновленому, удосконаленому, модернізованому плануванню й організації навчально-виховного процесу, покращанню методичного й матеріально-технічного забезпечення навчальних дисциплін загальної і фахової підготовки, впровадженню інноваційних технологій викладання та методів контролю.

Отже, можна зробити висновок, що формування міжкультурної

комунікації у здобувачів вищої освіти має займати провідне місце в процесі фахової підготовки майбутніх спеціалістів, а навчальна діяльність у закладах вищої освіти повинна бути спрямована на глибоке цілісне вивчення етичних норм культури представників різних мов, їх способу життя, національного характеру, звичаїв, цінностей.

Джерела та література

1. Галицька М. М. Міжкультурна комунікація та її значення для професійної діяльності майбутніх фахівців. *Освітологічний дискурс*. 2014. № 2 (6). С. 23–32. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33686839.pdf>
2. Ільченко А. М. Особливості формування медіакомпетентності майбутніх політологів в умовах вищої школи. *Молодий вчений*. 2018. № 9.1 (61.1). С. 47–50. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1444>
3. Приходько Н. Г. Формування міжкультурної комунікації у процесі опанування іноземною мовою. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/18514/115-117.pdf?sequence=1>

Олена Красота,
кандидат економічних наук, доцент,
Полтавський державний аграрний університет

ПАМ'ЯТЬ ТА ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Пам'ять – це інтегративний психічний процес, що охоплює результати відчуттів, сприйняття та мислення, а також це механізм фіксування, зберігання та відтворення образів – уявлень [3]. Наша пам'ять обмежена не в зображенні, а в можливостях свідомого відтворення необхідного матеріалу. Фізіологічним механізмом пам'яті є утворення, закріплення, збудження та гальмування нервових процесів, зумовлених новою структурною організацією нейронів, новими зв'язками між ними, що передбачає запам'ятовування, відтворення,